

ШҮЛҮК «ДАЛГАН»

Арбай азы кызыл-тасты
Алгый пашка хоорган соонда
Согаашка ургаш, бала-биле
Соктап, соктап челбип алыр.
Бурун тыва өгбелер дег,
Буянный ус чок-даа ховар.
Дээрбезинге тараазын оон
Дээрбелеп чуура долгаар.
Чыды чаагай далганымны
Чыгып келген төрөл-дөргүл
Саржаг каггаш, сүттүг шайга
Сагыш хандыр былгап чиир бис.

ШҮЛҮК «ЧАС»

Чооду Кара-Күске

Өйү кээрге час-даа дүжер,
Өдүгленген бойдус оттур,
Черниң өнү ногаарарар,
Чечек частып саглаңнай бээр.

ЧАСКЫ ТАРЫЛГА ДУГАЙЫНДА ШҮЛҮК

Чылыг чазы чедип келген
Чымчак сиген четчип үнер
Чындыгыр көк ховуларга
Шыылама тараа тарыыр.



Тыва Республиканың Дзун-Хемчик кожуунунуң
Чадаана хоорайның школа назыны четпээн
уругларның муниципалдыг автономнуг өөредилге
албан чери «Хээлер» уруглар сады

АДА-ИЕНИҢ СҮМЕ АЛЫР ТӨВҮ

“А М Ы Д Ы Р А Л Д Ы Ң
Ч Е Л Э Э Ж И”



Үндүрүлгө №66

ТАРАА -

АДА-ӨГБЕЛЕРИВИСТИҢ БУЯННЫГ ЧЕМИ

Ада-иелерге сүмелер

Үндүрүлгениң тургузукчузу :
Куулар Надежда Дүгүржаповна
методист башкы



СЛОВАРЛЫГ АЖЫЛ

Былгааш – тараа хоорар этти ынча дээр.

Хоорар – дээрге пашта тарааны былгааш-биле аай-дедир былгаар.

Челбиир – тарааны соктааш, деспиге ургаш дугу чок кылдыр челбиир.

Дээрбе—дээрге даштан кылган тараа тыртар эт.





Шаанда бистин өгбелеривис чер ажылдыг чораан. Ол чүл дээрге тараа тарып чип, мал маган азырап чорааннар. Тарааны тарыырда баштай чазын черни суггарып алыр. Эки суггарарга чаагай дүжүт бээр. Суггарган соонда чер бичии кургап кевий бээрге ону аңдарар. Аңдарган черге тараанын үрезинин чажар. Тараа чайны өттүр өскеш, күзүн алдын сарыг кылдыр быжа бээр. Ону күзүн ажаап алыр. Тараа – бистин кол чемивис тир.

СУЛА ШИМЧЭЭШКИННЕР

Арбай тараа соктап чиир
Аажок кежээ эрес-ле мен.

Бала, согааш эдим бо.

Бирээ, ийи, үш!

Тараавысты соктап, соктап
Деспивиске челбип, челбип

Бирээ, ийи, үш!



Дээрбеге тыртып, тыртып
Амданнанып чиир-ле бис.

Хооруп алган тараавысты
Кончуг шалып шоңнай ка-
апкаш,

Деспивиске челбип-челбип
Дээрбеге тыртып аар бис!



ТЫВЫЗЫКТАРНЫ ТЫП!

Буйанныг талдың будуу чүс
(*тараа*)

Ашак, кадай чогушту,
Аал ишти тотту
(*согааш бала*)

Өктек-оол өг долгандыр өттү
(*дээрбе*)



Тараадан халбактанган – тодуг
Малдан халбактанган - каас.

Паш тиккенде от салыр,
Бала тутканда тараа соктаар.